

12 Jacht en visvangst waren noodzaak

De geschiedenisboekjes vermelden dat onze verre voorouders ervan konden leven. Zo niet, zouden wij er nu niet zijn.

Renjacht

Transport- en werktoppers als paarden kunnen per uur per m² huid 100 gr water uitzweten, kamelen 250 gr. Mensen gemakkelijk 500 gr (om 550 à 600 watt af te koelen). Dat kan +2 kg worden op een uur! Een ervaren marathonloper (42,2 km in 2,5u) verbruikt 1.300 watt. Die eigenschap maakte ons tot goede jagers. We waren meestal niet snel genoeg om prooi te vangen, maar konden dieren blijven opjagen tot ze uitgeput waren. In Noord Amerika deden de Tarahumara (new Mexico) dit met herten, de Paiutes en Navajo's met gaffelantilopen. In Australië konden Aborigines kangoeroes uitputten. In Zuid-Afrika liepen de Kalahari Basarwa (bosjesmannen) antilopen, gnoes en zebra's van de kaart. (Vaclac Smil, Cijfers liegen niet, 2021) Er zijn 391 beschrijvingen van duurloop (renjacht) als jachtmethode, meestal van voor 1850, toen het gebruik van geweren algemener werd.

"Na 6 tot 8 kilometer stopt het dier en wordt het ingehaald. Het hert begint weer te rennen, maar wordt weer ingehaald..."(Beothuk-volk van Newfoundland.) (Ik vermoed dat hun conditie beter was dan die van de gemiddelde hedendaagse fastfoodie.)

Door de eeuwen, en millennia, zijn de technieken, methoden en materialen om door jacht en visvangst in ons levensonderhoud te voorzien enorm verbeterd.

De Optimal Foraging Theory (OFT) is een model dat helpt voorspellen hoe een dier (mens) zich gedraagt bij het zoeken naar voedsel. Het zal altijd die strategie gebruiken die de meeste baten (energie) biedt voor de minste kosten (tijd en inspanning). Insecten eten en zelfs kannibalisme lijken dan vaak een goede keuze.

Om te vissen gebruiken zelfs hobbyvissers computers en sonar. En glasvezelversterkte carbon hengels. Of andersom. Eens binnen ons bereik, maken haaien of walvissen geen kans meer om aan harpoen of net te ontsnappen.

Met één kogel kunnen we een neushoorn vellen. Kooien, klemmen, hagel en nachtkijkers maken van de jacht een oneerlijke en voor het dier bij voorbaat verloren strijd. We hebben meer schiettuig dan wild.

Maar ooit ging het om de struggle for life. Met een vaak onzekere afloop. Met eenvoudige en primitieve middelen.

Vallen en stroppen hebben het voordeel dat je minder energie (en tijd) moet verspillen om prooi te veroveren. Sommige ervan zijn allesbehalve diervriendelijk. Maar als het een kwestie van overleven is...

Dierlijke biomassa komt verdeeld voor. Kleine zoogdieren als egels, eekhoorns, marters ed. zouden goed zijn voor ca 5 kilo/ha, grotere dieren als hert en everzwijn vind je met 3 kg/ha moeilijker (en vooral bij rivieren en meren). Hoe groter het gedode dier, hoe groter het prestige van de jager. Nog steeds. (Kijk maar naar geposte foto's: karper, haai, ever,...) En daarnaast zijn er slakken, reptielen, insecten, vogels...

(Ondergronds vind je veel meer biomassa en 'vlees' dan bovengronds.

↳ Zie Weide, en Insecten

We evolueerden van jagen en verzamelen naar klikken en thuisbezorgd.

De vroegste vestingwerken van jager-verzamelaars in Europa (in een bocht van de rivier de Amnya in West-Siberië, 1987) zijn 8.000 jaar oud. Elders op ons continent vinden we die pas eeuwen later, na het gebruik van landbouw.

♪ *Hoe noem je een boemerang die niet terugkomt ??? Een stok.*

♪ *'Weet je, er zijn jachthonden die slimmer zijn dan hun baas!'*

'Ja, zo heb ik er ook een.' JW van Besouw

De bittervoorn (*Rhodeus amarus*) beschermt een zoetwatermossel tegen andere mannetjes. Hij lokt een wijfje dat via een in die periode ontwikkelde lange legbuis, maximaal 100 eitjes (weinig voor een vis!) afzet in de mantelholte. De larven tot ze uitzwermen goed beschermd zijn in deze kraamkamer.

Zwanenmosselen (*Anodonta cygnea*) zijn zeer gevoelig voor watervervuiling en daarom een goede indicator voor gezond water. Hun eitjes ontwikkelen na zo'n vijf dagen al kleine schelpjes met tandjes waarmee ze zich vasthechten aan vissen. Ze teren een maand op hun slijmlaag en worden dan filterende bodembewoners.

(Gezien de larven van de bittervoorn zich hechten aan (o.a.) de baars en de driedoornige stekelbaars is dit geen mutualisme: samenleving met voordeel voor beide partijen.)